

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2024 m. rugsėjo 13 d. Nr. 21RE2-195 (AG2-113/15-2024)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Lauros Bernikienės ir Ingos Drąsutavičienės,

2024 m. rugsėjo 12 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2024 m. kovo 19 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini), Plungės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 16 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini), 2023 m. spalio 18 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijos 2024 m. gegužės 15 d. sprendimu priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo pareiškėjas prašo:

1) panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir NDNT, Tarnyba) Plungės teritorinio skyriaus (nuo 2024 m. sausio 1 d. Agentūros Plungės teritorinis skyrius) 2024 m. sausio 16 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas Nr. 1);

2) panaikinti NDNT Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. spalio 18 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo“ (past., metaduomenų kortelėje sprendimo data nurodyta 2024 m. sausio 16 d., toliau – ir Sprendimas Nr. 2);

3) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. kovo 19 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl X. Y. darbingumo lygio“ (toliau – ir Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimas, Agentūros sprendimas);

4) įpareigoti atsakovę pareiškėjo darbingumo (dalyvumo) lygį vertinti iš naujo, išduoti neįgalių asmenų automobilių statymo kortelę.

Skunde (b. l. 1–4) pareiškėjas nurodo, jog Agentūra, tiek jos teritorinis padalinys priėmė neteisėtus ir nepagrįstus sprendimus, kuriais jam nustatytas 50 procentų darbingumo lygis dėl priežasties 27.1 „ligos arba būklės“ nuo 2023 m. spalio 18 d. iki 2025 m. spalio 17 d., taip pat nuspręsta neišduoti neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės. Pažymi, jog Agentūros 2024 m. kovo 19 d. sprendimas buvo pasirašytas ir jam išsiųstas tik 2024 m. balandžio 11 d.

Teigia, jog jo sveikatos būklė nepagerėjo nuo pirmo nedarbingumo lygio nustatymo 2022 metais, o blogėjo. Atsižvelgiant į jam diagnozuotas ligas, jam neteisėtai buvo nustatytas bazinis darbingumo lygis. Pažymi, jog kaip matyti iš Agentūros sprendimo, dalis jam diagnozuotų ligų (duomenys neskelbtini) nevertinta, nurodoma, kad neatitinka kriterijų, tačiau nepaaiškinama kokių. Jo darbingumas (dalyvumas) yra mažesnis nei nurodyta Agentūros sprendime. Tvirtina, jog jis faktiškai

dirbti negali, fizinio krūvio netoleruoja, jo būklė nuo 2022 metų nuolat blogėjo. Mano, kad Agentūra tinkamai neištyrė ir neįvertino visų medicininių dokumentų, nebuvo aktyvi, neišsireikalavo papildomų medicininių dokumentų. Be to, atsakovė neatsižvelgė į jo skunde nurodytą argumentą, kad neteisingai buvo įvertintas ir asmens gebėjimo dalyvauti klausimynas, kad klausimai pareiškėjui buvo neaiškūs, nes apklaustas buvo nuotoliu (telefonu). Šiuo atveju atsakovė, atlikdama pakartotinį darbingumo (dalyvumo) vertinimą ir priimdama sprendimą, asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyno pakartotinai nepildė. Atsakovei nekilo abejonių dėl Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo, nors skunde pareiškėjas buvo nurodęs argumentus dėl galimai neteisingai užpildyto klausimyno. Be kita ko, turėdama teisę kreiptis dėl papildomų duomenų, atsakovė to nepadarė, dėl ko neištyrė visapusiškai aplinkybių ir priėmė neteisėtą sprendimą. Tvirtina, kad Agentūros 2024 m. kovo 19 d. sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – ir VAI) numatytų reikalavimų.

Pareiškėjo teigimu, nepagrįsti sprendimai ir dalyje, kurioje buvo atsisakyta išduoti neįgalių asmenų automobilių statymo kortelę. Paaikškina, jog dėl diagnozuotų ligų jo judėjimas yra ribotas, nuolat kenčia skausmus. Pareiškėjui neįgalumas yra nustatomas ne pirmą kartą. Agentūros sprendime nurodoma, kad šis sprendimas priimamas atsižvelgiant į 2023 m. spalio 2 d. traumatologo konsultaciją, kurioje nurodoma, kad asmuo juda be pagalbinių priemonių. Pagalbinės judėjimo priemonės pareiškėjui yra reikalingos, tačiau ne visada gali naudoti, nes tirpsta rankų pirštai, todėl stengiasi judėti minimaliai. Agentūra turėjo išsiaiškinti visas aplinkybes, tačiau papildomos informacijos Agentūra neužsiklausė.

Tvirtina, jog atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, Agentūros sprendimas ir jos teritorinio skyriaus sprendimai yra priimti pažeidžiant VAI nuostatas, taip pat jame įtvirtintą įstatymo viršenybės principą, pažeistos sprendimo priėmimo procedūros, kas turėjo įtakos sprendimų teisėtumui ir pagrįstumui. Mano, kad yra pagrindas Agentūros ir teritorinio skyriaus priimtus sprendimus pripažinti neteisėtais ir juos panaikinti.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepimu sutinka, kad Sprendimų kontrolės skyrius turėjo pakartotinai užpildyti klausimyną ir atlikti pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą iš naujo užpildžius klausimyną (b. l. 38–40).

Atsiliepime nurodo, kad iki 2023 m. gruodžio 31 d. darbingumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymais Nr. A1-78/V-179 ir Nr. A1-78/V479 patvirtintais Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašu (toliau – Kriterijų aprašas), jo 1 bei 2 priedais, Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašu (toliau – Tvarkos aprašas).

Nurodo, jog vadovaujantis minėtu laikotarpiu galiojančiu Kriterijų aprašo 3 punktu, asmens darbingumo lygis buvo nustatomas įvertinus medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą, ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus. Pirmiausia, remiantis diagnozėmis ir organizmo funkcinius sutrikimus patvirtinančiais gydančių gydytojų pateiktais dokumentais ir siuntimu į Tarnybą, nustatomas bazinis darbingumo lygis. Antra, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują ir būti savarankiškam, įvertinama asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti (socialiniai kriterijai). Gauti asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno balai prilyginami koeficientams. Apskaičiuojant asmens darbingumo lygį, bazinio darbingumo procentai padauginami iš asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento (Kriterijų aprašo 11 punktas).

Paaikškina, jog pagal minėtu laikotarpiu galiojančius teisės aktus, asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonių išliko organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, užpildo siuntimą į Tarnybą (Tvarkos aprašo 8 punktas). Darbingumo lygio vertinimą Tarnyba atlieka tik dėl nuolatinio pobūdžio organizmo funkcijų sutrikimų, kuriuos sukelia lėtinės ligos ar po patirtų traumų ir taikyto gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonių išliekantys padariniai. Pažymi, kad vadovaujantis Tvarkos aprašo nuostatomis, už pateiktą siuntimą į Tarnybą duomenų

(informacijos) teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, o už konkrečios konsultacijos išvados – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (Tvarkos aprašo 45 punktą).

Medicininiai kriterijai, t. y. bazinis darbingumas, vadovaujantis Kriterijų aprašo 4 punktu, vertinami atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę: į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles bei su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus. Kriterijų aprašo 6 punkte įtvirtinta nuostata, kad jei dėl kelių ligų ar traumų atsiradę funkciniai sutrikimai stiprina vienas kitą, dėl sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo bazinio darbingumo procentai dauginami iš koeficientų 6.1-6.4 papunkčiuose nustatyta tvarka.

Nurodo, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs asmens byloje ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ir ESPBI IS) esančius duomenis dėl 2023 m. spalio 16 d. UAB (duomenys neskelbtini) siuntimo į Tarnybą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – siuntimas į Tarnybą) nurodytų diagnozių pagal tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodus: (duomenys neskelbtini).

Sprendimų kontrolės skyrius vertindamas bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) vadovavosi Kriterijų aprašo 1 priedo VI skyriaus 42.6.3.1 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojama stabili krūtinės angina (stabilios krūtinės anginos funkcinės klasės vertinamos pagal Kanados kardiologų draugijos klasifikaciją): III funkcinė klasė (priepuolis prasideda dėl nedidelio ar vidutinio fizinio krūvio (pvz.: ėjimo lygia vietoje 100–500 metrų, kopiant laiptais net į pirmą aukštą), kartais angininis skausmas kyli per pirmąsias valandas nubudus): III funkcinės klasės krūtinės angina, kai mažos rizikos grupė (inotropinė funkcija > 40 %). Taikant minėtą papunktį nustatytas 60 procentų bazinis darbingumo lygis, nes remiantis byloje esančiais duomenimis, asmeniui diagnozuota (duomenys neskelbtini).

Vertinant bazinį darbingumą pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) vadovavosi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.18.3.1 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojama nedidelė kelio sąnario kontraktūra (neutralaus nulinio metodu): tiesimas/lenkimas 0/0/110° arba judesio amplitudė 110°. Taikant minėtą papunktį nustatytas 80 proc. bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis, asmeniui diagnozuota būklė (duomenys neskelbtini). Patvirtinta 2023 m. spalio 2 d. traumatologo konsultacijos ir siuntimo į Tarnybą duomenimis. Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta vidutinė kelio sąnario kontraktūra (neutralaus nulinio metodu): tiesimas/lenkimas 0/0/90°, arba judesio amplitudė 90°. Vertinant bazinį darbingumą pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.1.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai nustatytas stuburo funkcijos sutrikimas, vidutinis judesių apribojimas (stuburo kaklinės dalies judesių amplitudė (neutralaus nulinio metodu): nedidelis judesių apribojimas: ištiesimas – 20°/išlenkimas – 20°; sukimas į dešinę – 30°/į kairę – 30°, pasilenkimas į dešinę – 20°/į kairę – 20°, stuburo krūtininės ir (ar) juosmeninės dalies judesių amplitudė (neutralaus nulinio metodu): ištiesimas – 10° / išlenkimas – 30°, sukimas į dešinę – 20° / į kairę – 20°, pasilenkimas į dešinę – 10° / į kairę – 10°). Taikant minėtą papunktį nustatytas 70 proc. bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis vertinamajam diagnozuota (duomenys neskelbtini). Patvirtinta 2023 m. spalio 16 d. siuntime, 2023 m. rugpjūčio 1 d. neurologo ir 2023 m. rugsėjo 7 d. neurochirurgo konsultacijoje. Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas stuburo funkcijos sutrikimas, esant vidutiniam judesių apribojimui. Remiantis Kriterijų aprašo 6.1 papunkčiu, pagal šią diagnozę nustatytas bazinis darbingumo lygis prilygintas koeficientui 0,9. Minėtas papunktis nustato, kad, jeigu kito organizmo funkcinio sutrikimo atveju bazinio darbingumo procentai yra 70–80, dėl sunkiausio organizmo funkcijos sutrikimo gauti bazinio darbingumo procentai yra dauginami iš koeficiento 0,9. Sprendimų kontrolės skyrius bazinį darbingumą prilygino 48,6 proc. ($DL = 60 \text{ proc.} \times 0,9 \times 0,9$).

Taip pat nurodo, jog Plungės teritorinis skyrius, atlikdamas darbingumo lygio vertinimą, 2023 m. spalio 31 d. užpildė ir įvertino asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyną – asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti įvertinti 31 balo suma. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 10.3 papunkčiu, kai klausimyno balų suma yra 23–67 balų, ji prilyginama koeficientui 1. Šiuo atveju taikytas minėtas

įtakos koeficientas – sudauginus ir suapvalinus nustatytas 50 procentų darbingumo lygis (DL = 48,6 proc. x 1).

Atsakovė sutinka, kad Sprendimų kontrolės skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėjas 2024 m. vasario 20 d. skunde Tarnybos (Agentūros) direktoriui nurodė, kad nesutinka su klausimyno rezultatais, turėjo pakartotinai užpildyti klausimyną ir atlikti pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą iš naujo užpildžius klausimyną.

Pareiškėjui ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai (b. l. 120–123). Pareiškėjas prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka, atsakovė tam prieštaravimo neišreiškė (b. l. 86). Atsižvelgiant į tai, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Byloje kilo ginčas dėl NDNT Plungės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 16 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“, 2023 m. spalio 18 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo“ bei Agentūros 2024 m. kovo 19 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl X.Y. darbingumo lygio“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

UAB (duomenys neskelbtini) siuntime į NDNT dėl darbingumo lygio nustatymo (toliau – ir Siuntimas, b. l. 47–48), baigiantis terminui, nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2023 m. spalio 18 d. kreipėsi į NDNT, prašydamas nustatyti darbingumo lygį, išduoti neįgalių asmenų automobilių statymo kortelę (toliau – ir Prašymas).

NDNT Plungės teritorinis skyrius atliko pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą. NDNT Plungės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 16 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“ (b. l. 72–73) pareiškėjui buvo nustatytas 50 procentų darbingumo lygis laikotarpiu nuo 2023 m. spalio 18 d. iki 2025 m. spalio 17 d. dėl priežasties „ligos arba būklės“. Sprendimas Nr. 1 priimtas 2024 m. sausio 16 d. darbingumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu (toliau – ir Darbingumo lygio aktas, b. l. 75–79). Sprendimo Nr. 1 teisiniu pagrindu nurodytas Kriterijų aprašo 6 punktas, Kriterijų aprašo 1 priedo 42.6.3.1, 80.1.2, 80.18.3.2 papunkčiai. Darbingumo lygio akte nurodyta, jog darbingumo lygis buvo vertinamas laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. sausio 16 d. Bazinis darbingumas įvertintas 48,6 procentais. Bazinis darbingumas nustatytas pagal Kriterijų aprašo 1 priedo: 42.6.3.1 papunktį – diagnozės (duomenys neskelbtini), 60 procentų; 80.1.2 papunktį – dėl diagnozių (duomenys neskelbtini), 70 procentų; 80.18.3.2 papunktį – dėl diagnozių (duomenys neskelbtini), 70 procentų. Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimynas (toliau – ir Klausimynas) užpildytas 2023 m. spalio 18 d. bendra balų suma – 23 balai (b. l. 58–62).

NDNT Plungės teritorinis skyrius, išnagrinėjęs Prašymo dalį dėl kortelės išdavimo, 2023 m. spalio 18 d. sprendimu (pagal metaduomenis 2024 m. sausio 16 d. sprendimu) Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo“ nusprendė neišduoti neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės (b. l. 16–17). Sprendimo Nr. 2 teisiniu pagrindu nurodytas Neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2009 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-127 (redakcija, galiojusi iki 2023 m. gruodžio 31 d., toliau – ir Kortelės išdavimo aprašas) 4 punktas.

Nesutikdamas su NDNT Plungės teritorinio skyriaus priimtais Sprendimais Nr. 1, Nr. 2, pareiškėjas 2024 m. vasario 15 d. pateikė skundus Agentūrai (toliau – ir Skundai, b. l. 63–66). Skunduose nurodė, jog nesutinka su priimtais Agentūros teritorinio skyriaus sprendimais. Nurodė, jog pareiškėjo sveikatos būklė nepagerėjo nuo pirmo nedarbingumo lygio nustatymo, o pablogėjo, pareiškėjui yra diagnozuotos (duomenys neskelbtini), nors ir seniai, bet pasekmės jaučiamos. Dėl diagnozuotų (duomenys neskelbtini) ligų, pareiškėjas nuolat jaučia skausmus ir pareiškėjo judėjimas yra labai ribotas. Mano, kad atsižvelgiant į pareiškėjui diagnozuotas ligas neteisingai buvo nustatytas

bazinis darbingumo lygis. Pareiškėjo darbingumas yra mažesnis, pareiškėjas faktiškai dirbti negali. Be to, mano, kad neteisingai buvo įvertintas ir asmens gebėjimo dalyvauti klausimynas, klausimai pareiškėjui buvo neaiškūs, pareiškėjas buvo apklaustas nuotoliu. Nurodo, kad pareiškėjui neįgalumas yra nustatomas ne pirmą kartą, todėl mano, kad jis atitinka Kortelės išdavimo aprašo 4 punkto kriterijus ir neįgalių asmenų automobilių statymo kortelė pareiškėjui turėjo būti išduota.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo Skundus, 2024 m. kovo 19 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl X. Y. darbingumo lygio“ (b. l. 68–71) nusprendė palikti galioti NDNT Plungės teritorinio skyriaus sprendimus.

Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime nurodyta, jog vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo nuostatomis, atitinkančiomis asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, pareiškėjui nustatė 48,6 procentų bazinį darbingumo lygį. Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV 80.18.3.1 papunkčiu ir nustatytas 80 procentų bazinis darbingumo lygis. Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.1.2 papunkčiu, nustatytas 70 procentų bazinis darbingumo lygis. Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių (duomenys neskelbtini), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo VI skyriaus 42.6.3.1 papunkčiu ir nustatytas 60 procentų bazinis darbingumo lygis. Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime nurodyta, jog Tarnybos teritoriniame skyriuje užpildyto asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyno balų suma buvo 31. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 10.3 papunkčiu, kai klausimyno balų suma yra 23-67 balai, ji prilyginama koeficientui 1, taikytas minėtas įtakos koeficientas – sudauginus ir suapvalinus nustatyta 50 procentų darbingumo lygis ($DL = 48.6 \text{ proc.} \times 1$). Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė, jog nėra pagrindo keisti Sprendimą Nr. 1.

Spręsdamas dėl pareiškėjo teisės gauti kortelę, Sprendimų kontrolės skyrius detalizavo, jog pareiškėjui negali būti išduota neįgalių asmenų automobilių statymo kortelė, nes nepatenka į Kortelės išdavimo aprašo 4.2 papunktyje nurodytų asmenų, kuriems suteikta tokia teisė, kategoriją, kadangi nagrinėjamu atveju pareiškėjui nustatytas 50 procentų darbingumo lygis, nors Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro duomenimis asmuo turi galiojantį vairuotojų pažymėjimą (iki (duomenys neskelbtini)), tačiau 2023 m. spalio 2 d. traumatologo konsultacijoje nurodoma, jog asmuo juda be pagalbinių priemonių, todėl asmeniui automobilių statymo kortelė negali būti išduota.

Pareiškėjas nesutinka su ginčijamais sprendimais ir prašo juos kaip nepagrįstus panaikinti.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, ginčiui aktuali redakcija, galiojusi nuo 2023 m. balandžio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., minėta, toliau – ir NSIĮ), Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašas (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., minėta, toliau – ir Kriterijų aprašas), patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179, Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašas (minėta, toliau – ir Tvarkos aprašas, redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.), patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V479, Neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2009 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-127 (minėta, toliau – ir Kortelės išdavimo aprašas, redakcija, galiojusi iki 2023 m. gruodžio 31 d.), ir kiti teisės aktai.

Dėl darbingumo lygio nustatymo

Tarnyba (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio, profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio, specialiųjų poreikių, specialiųjų poreikių lygio, darbo asistento pagalbos poreikio nustatymo, neįgaliojo aprūpintojo skyrimo (NSIĮ 16 straipsnio 2 dalies

5 punktas). Atsakovei teisės aktais suteikta teisė nustatyti darbingumo lygį, jo priežastis, atsiradimo laiką, terminą (NSIĮ 18 straipsnio 1 dalis, 2 dalies 2 punktas). Darbingumo lygis įvertinamas procentais ir yra nustatomas asmenims nuo 18 metų iki senatvės pensijos (NSIĮ 20 straipsnio 1, 7 dalys). NSIĮ 2 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad darbingumo lygis – asmens pajėgumas įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją, įgyti naują profesinę kompetenciją arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Darbingumo lygis nustatomas įvertinus asmens sveikatos būklę ir galimybes atlikti turimos kvalifikacijos darbus, įgyti naują kvalifikaciją ar dirbti darbus, nereikalaujančius profesinės kvalifikacijos po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės ir profesinės reabilitacijos bei specialiosios pagalbos priemonės (NSIĮ 20 straipsnio 4 dalis).

Vadovaujantis NSIĮ 20 straipsnio 6 dalimi, darbingumo lygis nustatomas remiantis asmenį gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais dokumentais. Nustatant darbingumo lygį turi teisę dalyvauti asmuo, kurio darbingumo lygis vertinamas <...>. Kriterijai ir tvarka, pagal kuriuos asmeniui nustatomas darbingumo lygis nustatyti Kriterijų ir Tvarkos aprašuose (NSIĮ 20 straipsnio 9 dalis).

Kriterijų aprašas apibrėžia kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas darbingumo lygis, bei jų taikymą (Kriterijų aprašo 1 punktas). Asmens darbingumo lygis nustatomas vertinant Kriterijų aprašo 3 punkte nurodytus šiuos kriterijus: medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą (Kriterijų aprašo 1 priedas); asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti (Kriterijų aprašo 2 priedas). Pagal minėtą aprašą medicininiai kriterijai, t. y. bazinis darbingumas vertinamas atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę bei į visas jo darbingumą įtakojančias ligas ar traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcinis sutrikimus (Kriterijų aprašo 4 punktas). Bazinis darbingumas vertinamas procentais nuo 0 iki 100. Gauti bazinio darbingumo procentai negali būti mažesni už 0 ir didesni už 100 (Kriterijų aprašo 7 punktas). Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam. Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti vertinami užpildžius Klausimyną. Gauti Klausimyno balai prilyginami koeficientams. Apskaičiuojant asmens darbingumo lygį, bazinio darbingumo procentai dauginami iš Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento (Kriterijų aprašo 8–11 punktai).

Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų darbingumo lygiui nustatyti, pateikimą, darbingumo lygio, termino, atsiradimo laiko, priežasties nustatymą, pakartotinį darbingumo lygio vertinimą (Tvarkos aprašo 1 punktas). Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 6.1 papunktis apibrėžia, kad bazinis darbingumas – asmens darbingumo lygis, nustatytas vadovaujantis mediciniais kriterijais. Darbingumo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalu (Tvarkos aprašo 11 punktas). Minėto aprašo 12.6 papunktyje nustatyta, jog darbingumo lygis nustatomas asmeniui nedalyvaujant, kai darbingumo lygis vertinamas pakartotinai. Šiame papunktyje nustatytu atveju Klausimynas pildomas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindinamas susisiekus elektroninių ryšių priemonėmis. Asmuo gali būti pakviestas atvykti į Tarnybą dalyvauti pakartotinai vertinant jo darbingumo lygį, jei pildant Klausimyną elektroninių ryšių priemonėmis kyla abejonių dėl asmens ar jo atstovo teikiamos informacijos teisingumo. Tai, kad Klausimynas užpildytas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindintas elektroninių ryšių priemonėmis, pažymima Klausimyno pastabose. Šio papunkčio nuostatos netaikomos, jei asmuo ar jo atstovas išreiškia norą (raštu arba žodžiu) atvykti į Tarnybą dalyvauti pildant Klausimyną. Taigi pastaroji teisės norma tiesiogiai siejama su asmens, kurio darbingumo lygis yra vertinamas, teise būti supažindintam su darbingumo lygio nustatymo tvarka, kriterijais, Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti pildant Klausimyną ir vertinant asmens darbingumo lygį, bei priimtu Tarnybos sprendimu (Tvarkos aprašo 43.3 punktas).

Išdėstyta teisinis reglamentavimas reiškia, jog darbingumo lygio vertinimas yra kompleksinis asmens sveikatos funkcinis sutrikimų ir psichosocialinių faktorių vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotą organizmo funkcinis sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo pajėgus įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Darbingumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu

į Tarnybą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais ir paties asmens pateikiama informacija.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (šiuo atveju Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Tarnyba (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019).

Minėta, kad pareiškėjas 2024 m. vasario 15 d. Skundu kreipėsi į Tarnybos direktorių, nurodydamas, kad nesutinka su Sprendimu Nr. 1. Pareiškėjas prašė peržiūrėti ir pakeisti Sprendimą Nr. 1. Skunde Agentūrai taip pat nurodė, jog buvo neteisingai įvertintas asmens gebėjimo dalyvauti klausimynas, klausimai jam buvo neaiškūs, buvo apklaustas nuotoliniu būdu.

Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad atsakovė nesilaikė Tvarkos aprašo 12.6 papunktyje nustatytos pareigos atlikti visapusišką ir objektyvų aplinkybių ištyrimą vertinant pareiškėjo darbingumo lygį. Kaip matyti iš Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo bei 2024 m. kovo 19 d. Darbingumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Aktas, b. l. 80–84) 24 punkto duomenų, pareiškėjo darbingumo lygis buvo vertinamas pagal: 24.1 – Siuntimo į Tarnybą duomenis; 24.2 – Ligos istorijos duomenis, 24.3 – Papildomų medicininių tyrimų duomenis, 24.4 – Specialistų, konsultantų išvadas, 24.6 – Apžiūros ir pokalbio duomenis. Skundžiamame Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime nurodyta, kad pakartotinis pareiškėjo darbingumo lygio vertinimas atliktas remiantis byloje ir ESPBI IS esančiais mediciniais dokumentais. Klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinis sutrikimus, nekilo abejonių dėl Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo. Pažymėtina, kad pagal Kriterijų aprašo 11 punktą, Klausimyno rezultatai yra reikšmingi apskaičiuojant darbingumo lygį, t. y. bazinio darbingumo procentai dauginami iš Klausimyne surinktų balų, kurie prilyginami koeficientams.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad Tarnyba (Agentūra), pakartotinai nagrinėdama klausimą, priskirtą šios institucijos kompetencijai, nors ir pagal asmens skundą, privalo ne tik tikrinti Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir spręsti klausimą dėl pakartotinio darbingumo lygio vertinimo, kaip yra išakmiai nustatyta jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Tvarkos aprašas nustato Tarnybos kompetenciją pagal asmens skundą atlikti pakartotinį darbingumo lygio vertinimą bei įtvirtina konkrečias Tarnybos funkcijas. Taigi Tarnyba ne tik tikrina Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir pakartotinai nagrinėja šios institucijos kompetencijai priskirtą klausimą – dėl pakartotinio darbingumo lygio vertinimo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. gegužės 17 d. nutartis administracinėje byloje eA-778-525/2017).

Pagal Kriterijų aprašo 3 punktą, Klausimynas yra vienas iš kriterijų, kuris vertinamas nustatant asmens darbingumą. Tvarkos aprašo 12.6 papunktis (prieš tai galiojusi teisės akto redakcija) nenumatė išimčių, kuomet Klausimynas gali būti nepildomas. Priešingai, atsakovei kilo pareiga nustatant darbingumo lygį, be kitų nustatytų kriterijų, vertinti ir pildyti Klausimyną visais pakartotinio darbingumo vertinimo atvejais ir su jo rezultatais supažindinti asmenį, kurio darbingumo lygis vertinamas. Nors minėtas Tvarkos aprašo punktas nenustato pareigos asmeniui, kai jo darbingumo lygis vertinamas pakartotinai, dalyvauti Klausimyno pildyme, tačiau su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas privalo būti supažindinamas, arba asmuo gali būti pakviestas atvykti į Tarnybą ir dalyvauti, jei pildant Klausimyną elektroninių ryšių priemonėmis kyla abejonių dėl asmens ar jo atstovo teikiamos informacijos teisingumo. Taigi byloje nėra duomenų apie tai, jog pareiškėjas būtų pakartotinai įvertintas Tarnybos Klausimyno pagrindu (pvz., nuotoliniu elektroninio ryšio

priemonėmis ar atvykus į įstaigą). Šią aplinkybę, patvirtina ir pati atsakovė Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime bei Komisijai pateiktame atsiliepime. Skunde Agentūrai pareiškėjas buvo nurodęs, kad jis buvo neteisingai įvertintas asmens gebėjimo dalyvauti Klausimynu, klausimai buvo neaiškūs. Tačiau nepaisant to, kad pareiškėjas iš esmės ginčijo Klausimyno pildymą bei jo rezultatus, Agentūra, turėdama pareigą iš naujo pildyti Klausimyną, jo nepildė ir iš naujo pareiškėjo neapklausė. Agentūra skundžiamame sprendime kaip tik rėmėsi Klausimynu (pildytu priimant teritorinio skyriaus sprendimą), su kuriuo rezultatais pareiškėjas nesutiko. Šių aplinkybių visuma leidžia Komisijai daryti išvadą, jog atsakovė nesilaikydama Kriterijų ir Tvarkos aprašuose nustatytos procedūros pakartotinio pareiškėjo darbingumo lygio vertinimo metu negalėjo priimti teisėto ir pagrįsto Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo dalies, kuria pakartotinai buvo vertintas darbingumo lygis.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog Agentūros sprendimo dalyje nevertinta pareiškėjui dalis jam diagnozuotų ligų (duomenys neskelbtini) nurodant, kad neatitinka kriterijų, tačiau nepaaiškinant kokių. Be to, Plungės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 16 d. Sprendime Nr. 1 minėtos ligos nurodytos, nepaminint, kad jos kokių nors kriterijų neatitinka.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisimą, nagrinėjančią tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022 ir kt.).

Atsižvelgiant į išdėstytą, sprendžiama, jog skundžiamas Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo dalis, kuria pakartotinai vertintas darbingumo lygis, priimta pažeidžiant VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintą įstatymo viršenybės principą, gero viešojo administravimo principą, Kriterijų aprašo 3 punktą bei Tvarkos aprašo 12.6, 43.3 punktus, neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų, turėjusių užtikrinti visapusišką skundo pagrindą sudariusių aplinkybių ištyrimą ir vertinimą. Nagrinėjamoje byloje nustatytas esminis Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo priėmimo procedūros pažeidimas, kuris turi įtaką ne tik šio sprendimo dalies, bet ir Sprendimo Nr. 1 pagrįstumui ir teisėtumui, todėl laikytina, jog yra pagrindas pripažinti Agentūros sprendimo dalį, kuria pakartotinai vertintas darbingumo lygis, bei teritorinio skyriaus sprendimą neteisėtais ir juos panaikinti. Nustačius, kad yra teisinis pagrindas panaikinti Agentūros sprendimo dalį ir Plungės teritorinio skyriaus sprendimą dėl pažeistos procedūros, kiti pareiškėjo skundo argumentai dėl minėtų sprendimų teisėtumo plačiau neanalizuojami.

Atsižvelgiant į išdėstyta, sprendžiama, jog skundžiami Sprendimas Nr. 1 ir Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo dalis, kuria pakartotinai vertintas darbingumo lygis, buvo priimti formaliai, jie neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų, priimti pažeidžiant VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintą įstatymo viršenybės principą, gero administravimo principą, pažeistos pagrindinės procedūros, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimų pagrįstumą, todėl naikintini.

Dėl automobilių statymo kortelės

Neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės (toliau – ir kortelė) išdavimo tvarka Prašymo nagrinėjimo metu buvo nustatyta Kortelės išdavimo apraše. Neįgalių asmenų automobilių statymo kortelė – tai kortelė, kuri suteikia teisę asmenims, nurodytiems šio aprašo 4 punkte, sustoti (stovėti) neįgaliesiems skirtose vietose arba vietose, kuriose jiems sustoti (stovėti) nedraudžia Kelių eismo taisyklės toje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje jie tuo metu yra (Kortelės išdavimo tvarkos aprašo 2 punktas).

Kortelės išdavimo aprašo 4 punktas nustatė, kad teisę gauti kortelę turi: 4.1) darbingo amžiaus asmenys, kuriems nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis; 4.2) darbingo amžiaus asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų darbingumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvuosius automobilius, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: neįgaliojo vežimėliu ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne); 4.3) senatvės pensijos amžių sukakę asmenys, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus buvo nustatytas 30 procentų darbingumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvuosius automobilius; 4.4) senatvės pensijos amžių sukakę asmenys, kuriems yra nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis; 4.5) asmenys, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir kurie dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami neįgaliųjų vežimėliu; 4.6) asmenys, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir kurie dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne) ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvuosius automobilius; 4.7) asmenys iki 18 metų, kuriems nustatytas sunkus neįgalumo lygis arba specialusis nuolatinės pirmo lygio priežiūros (pagalbos) poreikis; 4.8) asmenys, kuriems nustatytas ir galioja (arba nustatytas neterminuotai) specialusis lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvuosius automobilius; 4.9) asmenys, kuriems iki 2019 m. sausio 1 d. buvo nustatytas ir galioja (arba nustatytas neterminuotai) specialusis transporto išlaidų kompensacijos poreikis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvuosius automobilius.

GINČO atveju nustatyta, jog Tarnybos Plungės teritorinio skyriaus Sprendimas Nr. 2 iš viso nemotyvuotas, jame tik lakoniškai pažymėta, kad pareiškėjas neatitinka Kortelės išdavimo aprašo 4 punktų reikalavimų, jų neanalizuojant, nedetalizuojant konkrečių jo punktų, neaptariant faktinių aplinkybių ir jų nesusiejant su teisės akto konkrečiais punktais. Toks sprendimas akivaizdžiai neatitinka VAĮ nuostatų, gero administravimo principo ir negali būti laikomas teisėtu. Atsižvelgiant į tai, Tarnybos Plungės teritorinio skyriaus Sprendimas Nr. 2 naikintinas kaip neatitinkantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimų.

Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime, kuriuo buvo tikrinamas Tarnybos Plungės teritorinio skyriaus Sprendimo Nr. 2 teisėtumas, detalizuota, jog pareiškėjas nepatenka į Kortelės išdavimo aprašo 4.2 papunktyje nurodytų asmenų, kuriems suteikta tokia teisė, kategoriją, kadangi pareiškėjui nustatytas 50 procentų darbingumo lygis, nors Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro duomenimis asmuo turi galiojantį vairuotojų pažymėjimą (iki (duomenys neskelbtini)), tačiau 2023 m. spalio 2 d. traumatologo konsultacijoje nurodoma, jog asmuo juda be pagalbinių priemonių, todėl asmeniui automobilių statymo kortelė negali būti išduota.

Iš 2023 m. gruodžio 11 d. UAB (duomenys neskelbtini) šeimos gydytojo E027. Medicinos dokumentų išrašo / siuntimo nustatyta, jog pareiškėjas vaikšto ramento pagalba. UAB (duomenys neskelbtini) 2023 m. spalio 16 d. siuntime į Tarnybą (šiuo metu Agentūrą) taip pat nurodyta, jog Atribotas vaikščiojimas. <...> Kojų skausmai, ypač keliuose. Atlikus rentgenogramą, nustatyta

(duomenys neskelbtini) <...> 2021 m. lapkričio mėn. keistas dešinys kelio sąnarys, pravestas reabilitacinis gydymas, išlieka skausmai ir apsunkinta eisena <...> Išlieka ženkliai sutrikusio apsitarnavimo, mobilumo, darbingumo biosocialinės funkcijos (b. l. 47–48). Komisijos vertinimu, šie medicininuose dokumentuose fiksuoti duomenys leidžia abejoti Agentūros sprendime padaryta išvada, kad pareiškėjui nereikalingos pagalbinės priemonės. Nors 2023 m. spalio 2 d. traumatologo konsultacijoje nurodoma, jog asmuo juda be pagalbinių priemonių, tačiau esant prieštaringsiems duomenims, Agentūra privalėjo šias abejones pašalinti, užsiklausiant papildomos informacijos (medicininų dokumentų) apie pareiškėjo judėjimo galimybes. Be to, tiek Tarnybos Plungės teritorinio skyriaus, tiek Agentūros sprendime neįvertinta, jog pareiškėjas dėl ligos sukeltos negalios turi naudotis pagalbine vaikščiojimo priemone – ramentu. Pareiškėjas skunde Komisijai paaiškino, jog pagalbinės judėjimo priemonės pareiškėjui yra reikalingos, tačiau ne visada gali naudoti, nes tirpsta rankų pirštai, todėl stengiasi judėti minimaliai. Be kita ko, Klausimyno dalyje dėl naudojimosi viešuoju ir privačiu transportu – nurodyta, kad viešuoju ir privačiu transportu gali naudotis tik padedamas kito asmens, visada reikalingos pagalbinės priemonės; dalyje dėl lipimo laiptais – lipa laiptais aukštyn ir žemyn į antrą aukštą, tačiau reikalingas turėklas, lazda ar kitokia atramos priemonė. Visos šios aplinkybės taip pat nebuvo atsakovės vertintos sprendžiant dėl kortelės išdavimo.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (redakcija, įsigaliojusi nuo 2024 m. sausio 1 d.) 22 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog asmens su negalia automobilio statymo kortelę turi teisę gauti: 4) asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone).

Minėtu įstatymu buvo išplėstas subjektų ratas, kurie gali gauti asmens su negalia automobilio statymo kortelę, t. y. ją gali gauti asmenys, kurie dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami ne tik neįgaliojo vežimėliu, lazdele, ramentais, vaikštyne, tačiau ir *kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone* bei atitinka minėto įstatymo nuostatoje numatytas kitas sąlygas (kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį).

Pažymėtina, jog nors Plungės teritorinio skyriaus sprendimas ir Agentūros sprendimo dalis dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo priimti galiojant Plungės teritoriniam skyriui prašymų teikimo metu, tačiau atsižvelgiant, kad valdžios institucijos tarnauja žmonėms, be to, atsižvelgiant į tai, kad pagal metaduomenis sprendimai priimti įsigaliojus teisės aktų pakeitimams bei Agentūra turėdama išskirtinį statusą ir jai suteiktas teises organizuoti asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą bei nustačiusi, kad Plungės teritorinio skyriaus Sprendimas Nr. 2 visiškai nemotyvuotas, turėjo pareigą visapusiškai įvertinti visas sprendimo priėmimui reikšmingas aplinkybes, taip pat naujos redakcijos teisinį reguliavimą, jei jis pareiškėjui yra palankesnis.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, darytina išvada, jog Agentūros sprendimo dalis dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo neišsami, ja nevisapusiškai įvertinti sprendimo priėmimui reikšmingi duomenys. Toks abstraktus teisinio reglamentavimo nurodymas, jo nedetalizuojant, nesusiejant faktinių aplinkybių su teisinėmis, laikytinas netinkamu, todėl Agentūros sprendimo dalis dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo neatitinka gero administravimo principo, VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimų, ją priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų Agentūrai teiktame skunde nurodytų aplinkybių įvertinimą, yra neteisėta ir nepagrįsta, todėl taip pat naikintina.

Dėl įpareigojimo atlikti veiksmus

Pareiškėjas taip pat prašo įpareigoti atsakovę pareiškėjo darbingumo (dalyvumo) lygį vertinti iš naujo, išduoti neįgalių asmenų automobilių statymo kortelę.

Atkreiptinas dėmesys, kad Komisija nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo atitinkamoje srityje, dėl to negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o gali tik pavesti iš naujo atlikti veiksmus, kurie

pripažinti atliktais netinkamai (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1902/2013, 2014 m. gruodžio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1536/2014, 2017 m. gegužės 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-3449-602/2017 ir kt.). Komisija tik vertina viešojo administravimo subjekto atliktų arba neatliktų veiksmų teisėtumą. Atsižvelgiant į tai, toks pareiškėjo reikalavimas – įpareigoti atsakovę išduoti neįgalių asmenų automobilių statymo kortelę negali būti tenkinamas, todėl atmetamas.

Panaikinus aukščiau nurodytus sprendimus, Agentūrai kyla pareiga iš naujo įvertinti pareiškėjo darbingumo lygį ir teisę gauti neįgalių asmenų automobilių statymo kortelę ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, todėl atsakovė įpareigotina iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymus.

Dėl bylos medžiagos pripažinimo nevieša

Atsakovė pateiktu atsiliepimu taip pat prašo bylos duomenų neviešinti, nes byloje esanti medžiaga yra apie asmens sveikatą, iš jos galima nustatyti asmens tapatybę.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovujamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialiųjų kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, tenkina atsakovės prašymą ir visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1, 3 punktais, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo X. Y. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos Plungės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 16 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“.

Panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. spalio 18 d. (pagal metaduomenis 2024 m. sausio 16 d. sprendimą) sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelės išdavimo“.

Panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. kovo 19 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl X. Y. darbingumo lygio“.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pareiškėjo X. Y. prašymus išnagrinėti iš naujo.

Kitoje dalyje skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskusti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Evaldas Ambrozaitis

Komisijos nariai

Laura Bernikienė

Inga Drąsutavičienė